

Stanovisko Asociace ředitelů gymnázií ČR

ke koncepčnímu záměru reformy financování regionálního školství

Nymburk, 11. ledna 2012

Asociace ředitelů gymnázií ČR vnímá potřebu změny financování regionálního školství. Stávající normativní způsob financování přes jeho jistá pozitiva považuje v současné době za neudržitelný. Přerozdělování státních prostředků zřizovateli bez nezbytných zásahů do sítě škol, do struktury oborů a bez snahy efektivně využít stávající zdroje pro perspektivní obory středoškolského vzdělávání neskýtá dle názoru AŘG záruku udržitelného způsobu financování regionálního školství. Zásahy do toku finančních prostředků plynoucích od státu do středoškolského vzdělání se na úrovni mnoha Krajsů dějí v neprospěch všeobecného vzdělávání, což odporuje veškerým trendům, jež je možné ve vyspělých zemích sledovat. Neschopnost či neochota zřizovatelů zasáhnout kvalifikovaně do sítě škol a do oborové struktury tak ve svém důsledku znamená stálé snižování finančních prostředků plynoucích do gymnaziálního vzdělávání.

Rada AŘG ČR se shodla na tom, že model představovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR je jedním z možných způsobů, jak situaci řešit. AŘG ČR bude kroky ministerstva podporovat, pokud z dalšího postupu bude patrné, že nastavení parametrů pro financování všeobecného vzdělávání nebude v kolizi s probíhající kurikulární reformou podle platných RVP všech typů gymnaziálního vzdělávání, a pokud současně budoucí normativ zajistí standardní fungování tohoto typu škol.

Podporu podmiňuje AŘG ČR realizací následujících opatření, resp. kroků:

1. Nastavení parametrů pro gymnaziální obory vzdělávání (s výjimkou gymnázií bilingvních a sportovních, pro které je nutné stanovit parametry jinak vzhledem k odlišným učebním plánům těchto škol):

počet hodin odučených týdně – parametr H:	nižší gymnázium	44
	vyšší gymnázium	53
	čtyřleté gymnázium	53
optimální průměrný počet žáků ve třídě	nižší gymnázium	26
	vyšší gymnázium	26
	čtyřleté gymnázium	26

Pouze takto nastavené parametry umožní realizovat záměry kurikulární reformy dle školami zpracovaných ŠVP, zajistí odpovídající kvalitu výstupů a umožní žádoucí profilaci škol.

Upozorňujeme současně na chybu, která vedla ke stanovení nereálně nízké hodnotě H, jež se v návrhu objevila:

Model gymnázia se dvěma třídami v ročníku víceletého gymnázia a dvěma třídami v ročníku čtyřletého gymnázia, tedy škola se 24 třídami, resp. s cca 720 žáky neodpovídá standardu. Nejpočetnější skupinou gymnázií je škola s jednou třídou víceletého gymnázia a jednou třídou čtyřletého gymnázia, tedy škola se 12 třídami, resp. s cca 360 žáky. Z toho důvodu je nezbytné hodnoty H změnit tak, jak je v návrhu výše uvedeno.

Naopak hodnotu „optimálního průměrného počtu žáků ve třídě“ nastavenou v návrhu MŠMT pokládáme za vhodnou.

2. Změna systému není možná od 1. ledna 2013, za nejbližší možný termín spuštění změn po jejich co nejrychlejším precizování v pokračující diskusi pokládáme 1. leden 2014.
3. Pro náběh reformy je nutné stanovit přechodné období, a to nejméně dvouleté.
4. Z dalších kroků ministerstva musí být naprosto jasné, že primárním cílem reformy financování není ušetření prostředků, ale jejich efektivnější využití. Pokládáme za nutné, aby jasně zazněla garance na úrovni vlády, že prostředky, které budou v systému získány vlivem očekávané optimalizace sítě škol, v regionálním školství zůstanou. Pro další předpokládané kolo diskuse požadujeme objem takto „uspořené“ prostředků vyčíslit nebo alespoň kvalifikovaně odhadnout a doplnit koncepční záměr o návrh, jak s nimi bude naloženo.

Pokládáme přitom za podstatné, aby tyto prostředky byly využity zejména na:

- a. postupné zvyšování mezd pracovníků těch škol, které budou nově nastavená kritéria splňovat,
 - b. vyřešení problému nepedagogických pracovníků na gymnáziích - jejich normativní počet je neobhájitelně podhodnocen
 - c. zastavení poklesu objemu prostředků plynoucích do rozpočtů škol na pomůcky, učebnice, cestovné, atd. a rychlou změnu trendu ve financování z klesajícího na rostoucí,
 - d. zajištění potřebného objemu finančních prostředků pro řešení individuálních případů škol, které nastavených parametrů z objektivních důvodů dosáhnout nemohou, ale jejich existence je z místních důvodů nutná.
5. Požadujeme, aby po zapracování připomínek a návrhů proběhlo další kolo připomínkování ve veřejné diskusi. Pro toto kolo je nutné, aby MŠMT představilo konkrétní návrhy normativů pro jednotlivé skupiny oborů, aby školy měly jasnou představu o tom, co pro ně bude změna systému znamenat. Dále je nezbytné připravit a pro další diskusi zveřejnit pravidla pro zařazení škol spadajících do individuální režimu financování dle bodu 4.d.
 6. Celkový objem finančních prostředků určených na mzdy nesmí u škol splňujících parametry nového systému nutit ředitele k zařazování učitelů do nižších platových tříd.

Rada AŘG dále konstatovala:

1. AŘG ČR vítá rozhodnutí ministra Dobeše osobně při setkání s nimi v Kraji informovat ředitele škol o cílech reformy, o důvodech, které si ji vyžádaly, o základních parametrech i o problémech, jež ji budou doprovázet a o pohledu ministerstva na jejich řešení.
2. AŘG ČR upozorňuje na legislativní problémy, které je nutné před spuštěním reformy vyřešit. Za zásadní považujeme zejména:
 - a. úpravu přijímacího řízení tak, aby ředitelé mohli rozhodnout o neotevření třídy v případě, že bude odevzdán tak malý počet zápisových lístků, že otevření třídy by z finančních důvodů nebylo možné;
 - b. přizpůsobení nového systému povinností státu souvisejících s plněním povinné školní docházky – i pro žáky nad „optimální počet žáků“ musí škola dostat odpovídající prostředky na učebnice.
3. AŘG ČR má obavy o osud financování regionálního školství v roce 2013 a 2014, neboť z dostupných informací je zřejmé, že do školství půjde v roce 2013 nejméně o 9 mld. Kč méně a v roce 2014 o dalších 13 mld. Kč méně. AŘG ČR proto pokládá za nutné, aby současně s nastavením parametrů nového systému financování regionálního školství MŠMT zveřejnilo i nástin řinfo@gjb-spgs.czšení pro další období. Z tohoto řešení musí být patrné, že nově připravovaný systém je i pro další roky udržitelný.

Za Radu AŘG ČR

RNDr. Jiří Kuhn